

MAGYAR

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA VI., Vilmos császár-út 55.
BUDAPEST

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Döntött a minisztertanács Románia új külpolitikájáról

Lemondott az ország az angol-francia kezességről

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség hivatalosan közli: A kormány tagjai július elsején délután hat órakor Tatarescu királyi tanácsos elnökletével minisztertanácsot tartottak. Argetoianu királyi tanácsos külügyminiszter beszámolt Beszarábia és Északbukovina kiűritési műveletének menetéről. A miniszterelnök ezután ismertette a jelenlévők előtt a helyzetet, amely a küszöbön álló új európai rend és elrendezés folytán Románia külpolitikájának módosítását tette szükségessé. Ennek folytán Románia lemond az 1940 április 13-án kapott angol-francia garanciáról. A minisztertanács a külügyminiszter által ismertett külpolitikai irányvonalat a magáévá tette. A minisztertanács este félnyolckor ért véget.

A propagandaügyi miniszter rádiószózata

Bucurestiből jelentik: Sidorovici propagandaügyi miniszter rádiószózatot intézett a román nemzethez, amelyben a következőket mondotta:

— Az ország nehéz megpróbáltatásokon megy át; fájdalmas órákat élünk. De a román ember nem csügged el, mert a történelem folyamán megismertük a szenvedést, ami mindig csak megacélozta erőnket. Emeljük fel tehát homlokunkat és hittel, reménységgel várjuk a holnap napot.

— Mi nem óhajtottuk a másét. Mélyüljünk el ebben a gondolatban. A román nem vész el, hiszen a múltban is újult erővel került ki a megpróbáltatásokból. De ehhez összetartásra van szükség.

— Tegyük tehát félre mindent, ami eddig egymástól elválasztott bennünket. Tegyük

félre az elszigetelődést, a tartózkodást, az ellenséges indulatot, ami alkalmas az építő tevékenység megbénítására. Hagyjuk a természetlen vitákat, mondjunk le a szenzációhajhászról. Ne habozzunk és ne kételkedjünk. Minden kimondott szó alapos meggondolásból fakadjon. Igyekezzünk teljesen átalakulni. Alldst kell foglalnunk a csüggedés ellen. A zavarban halászók az ellenség segítőitársai. Legyünk figyelemmel a belső ellenségekre, akik néha veszedelmesebbek a külsőknél. Az ország-örök, a katonai előképzősök, az egész ifjúság a hatósági szervekkel vállvetve munkálkodjék a haza javán. Mindenki tekintse mozgósítottnak magát. Felemeljük a nemzeti újjáéledés zászlaját.

— Román testvérek, fel a szívekkel! Az Isten segíteni fog! Jőegészséget!

Szerdán országos gyásznapi

Kedden és szerdán a kávéházak zárvatartandók

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség közli: Szerdára, július 3-ára amikor az utolsó román csapatok is elhagyják Beszarábia és Északbukovina területét, országos gyásznapot rendelünk el.

A belügyminisztérium az ostromállapotról, a mozgósításról és a rémhírterjesztésről szóló törvény alapján a következő újabb rendelkezéseket adta ki:

I. A mozielőadásokat este 11 órakor be kell fejezni.

II. A bodegák és korosmák esti zárórája fél kilenckor van az egész országban.

III. Július 2-án és 3-án az összes kávéházak zárva tartandók.

IV. A fővárosban az összes nyilvános helyiségek utcai terraszáról eltávolítandók az asztalok és székek

Katonai őrzések igazoltatni fogják a járőreket.

A mozgósításra való tekintettel máttól kezdve az esti órákban katonai őrzések tartják fenn a rendet és igazoltatják a járőreket. Mindenki

hordja magánál személyazonossági igazolványán kívül, katonai igazolványát is.

Rendelet a menekültek utazásának szabályozására.

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium közölte az illetékes hatóságokkal, hogy Bukovinából és Beszarábiából érkező menekülteknek, valamint azoknak a beszarábiaiaknak utazásig, akik erre a területre akarnak utazni, azoknak az enge-

Minden eszközzel megóvjuk a lakosságot, hogy ne essék a kizsákmányoló üzérkedés prédájává

Bucurestiből jelentik: Az üzérkedés letörésével megbízott kormánybiztos közli: Kapcsolatban azokkal a körülményekkel, amelyek Beszarábia és Bukovina lakosságának jó részét kiszakították szülőhelyéről, felhívjuk az üzérkedés ellenőrzésével megbízott összes szerveket, hogy kettőzzék meg erőfeszítéseiket és óvják meg minél teljesebb mértékben ezt a szerencsétlen lakosságot attól, hogy a kizsákmányoló kereskedés prédájává essék.

délyeknek alapján történik, amelyeket a prefekturák, vagy ezek megbízottai bocsátanak ki. Az engedélyekben feltüntetendő az utazó egyéneknek száma és az az állomás, ahová utaznak. Ezeknek az igazolványoknak alapján a vasuti pénztárak harmadosztályú jegyeket adnak ki.

A nagyváradai rendőrség felhívása.

A rendőrség felhívja a lakosságot, hogy alkalmazkodjék a közhangulathoz. A belügyminisztérium Beszarábia és Észak-Bukovina átadása alkalmából öt napos zenetilalmat rendelt el. Az országot ért fájdalomtól az egész ország lakossága kivonja a részét. Gritta Ovidiu rendőr-kvesztor ezután kéri fel a város lakosságát, hogy az együttérzés kifejezéséül tartózkodjék a rádióállomások által közvetített hangos zene, nyitott ablak melletti hallgatásától. A hangos zene hallgatását a hatóságok manifesztációnak tartják és kihívónak tekintik. A rendőr-kvesztor tehát felhívja a lakosság figyelmét, hogy alkalmazkodjék a közhangulathoz, ellenkező esetben a rendőrség a legszigorubb eszközökhöz fog folyamodni és a tüntetőket a törvény értelmében szigoruan megbüntetik. A rendőr-kvesztor szigoruan utasítást adott a rendőr-közlegeknek, akik felügyeletet gyakorolnak. A zenetilalom 3-án, szerdán jár le. Csütörtökön a zenetilalom végetér.

Hatósági intézkedések a temesi helytartóságban.

Temesvár. Saját tud. A temesi királyi helytartóság a következő közleményt adta ki: A közönség figyelmét felhívjuk, hogy a jelenlegi körülmények között saját érdekében szigoruan tartózkodjék napirenden lévő eseményekkel kapcsolatos tendenciózus hírek terjesztésétől, vagy kommentálásától. Akikről bebizonyosodik, hogy kihívó, vagy riasztó híreket terjesztenek, hogy ezáltal pánikot idézzenek elő, a bíróság elé kerülnek s ezeket az alamtörvény fennálló intézkedési értelmében szigoruan megbüntetik. Mindenki őrizze meg a nyugalmát, higgadságát s a hatóságok iránti szilárd bizalmát. A hatóságok hivatottak ugyanis arra, hogy a szükséges intézkedéseket meghozzák s a személyi és vagyonbiztonság fölött őrkdjenek. A nyilvános helyiségek zárójára vonatkozó intézkedés, valamint az, hogy a terraszokon nincs kiszolgálás, csak átmeneti jellegű s az a Beszarábia és Észak-Bukovina elvesztése miatti nemzeti gyászszal függ össze.

A királyi helytartóság miniszteri rendelkezés alapján közölte, hogy csak a beszarábiai illetőségű egyének, akik az ország területén laknak és Beszarábiába akarnak visszatérni, ezt akadálytalanul megtehetik. A megyefőnökök kaptak utasítást, hogy ilyen egyének számára igazolványt állítsanak ki, amelynek alapján aztán a vasuti pénztárak kiállítják a csoportutazóhoz szükséges kísérőiratot. (Bilet de insotire.)

A rendőr-kvesztura közhírre tette, hogy mindenki köteles katonai könyvecskét s legutóbbi parancséduláját mindig magánál tartani.

Az emberiség és becsület érzése arra kötelez, hogy semmiféle áldozattól se riadjunk vissza, azoknak a vértestvéreinknek védelmében, akiket a sors a menekülés útjára kergetett. Az ellenőrző szerveket az üzérkedés letörésével foglalkozó hivatalokat és a nemzeti gárda bajtársait felhívjuk, hogy a legszigorubb intézkedéseket tegyék a törvényes megtorlások alkalmazásában ott, ahol erre szükség van.

A La Manche csatornában a németek elfoglaltak két angol szigetet

Első foglalás angol fenségjog alatti területből. — Az elfoglalás repülőgépekről való leszállással történt

Berlinből jelentik: A német légi haderő részei vasárnap birtokukba vették a Csatornában Guernzey angol szigetet. A németeknek hétfőn hasonló módon sikerült elfoglalniuk a Csatornában lévő Jersey angol szigetet. A németek ezzel először vetették meg lábukat az angol lobogó védnöksége alatt álló földön, amivel stratégiai szempontból új előnyös helyzetbe jutottak.

Az Anglia és Franciaország közötti tengerszorosban, az úgynevezett La Manche csatornában Jersey a legdélibb és legnagyobb sziget. Széles, nedves klímájú, rendkívül termékeny, s halászatáról és nagy idegen forgalmáról volt eddig nevezetes. Kiterjedése 117 négyzetkilométer, lakói száma 60 ezer. A Csatornában a második nagy sziget Guernzey (zöld sziget) nehezen megközelíthető sziklapartokkal, szelid oceáni klímával, mely délszaki növényzet fejlődését is előmozdítja. Nagy kertészet, gyümölcsstermelés és szőlőtermelés folyik ottan. A lakosság norman eredetű és francia nyelvű. Kiterjedése 78 négyzetkilométer, lakói száma 40 ezer.

A Nagybritannia elleni nagy támadás első lépése.

Rómából jelentik: A *Messenger* szerint a Csatornában lévő Guernsey és Jersey angol szigetek elfoglalása a Nagybritannia elleni nagy támadás első lépésének tekinthető. A támadás körülményeiről nem lehet jóslásokba bocsátkozni, de a német sajtó cikkei azt mutatják, hogy már a legközelebbi jövőben várják ott a támadást. A német felvonulás Belgiumtól Hollandián át egészen Norvégiaig tart. A hadsereg, a légi haderő és haditengerészet egyaránt részt vesz a páratlan méretű felvonulásban.

Ellenséges repülők a délnyugati angol partok fölött.

Londonból jelentik: Az angol légügyi minisztérium közli: Kétszáz éjjel előtt Anglia délnyugati partjai felett ellenséges repülőgépek szállt el. A Bristol-csatorna környékén bombák rambantak. A léghátrító ütegek működésbe léptek.

Bombadobás Északkelet-Skócia partmenti városaira.

Londonból jelentik: Hétfőn este ellenséges repülőgépek Északkelet-Skócia partmenti városaira nagy robbanó bombát dobtak. Három ház elpusztult, több ház megrongálódott. Tíz ember életét veszítette, tizenhat megsebesült.

A breton partvidéken német torpedótalálat ért egy angol cirkálót.

Berlinből jelentik: Egy német buvárnaszád Bresttől délre megtorpedózott egy Orion-osztály-

hoz tartozó angol cirkálót, azonkívül mintegy húsztonnányos ellenséges hajóteret süllyesztett el.

Nagy robbanás Belfast kikötőjében.

Dublinből jelentik: Belfast kikötőnegyedében hatalmas robbanás történt abban a pillá-

Angol harci repülőgép utja Svájcra keresztül német területre

Német repülőátadás Északkelet-Anglia fölött. — Az Anglia elleni támadás megkezdődött

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: Julius elsejére virradó éjszaka egy angol harci repülőgép ismét Svájcra keresztül repült be német területre. Utját Konstanztól Hagenaui pontosan követték.

Északkelet-Anglia felett hétfőn este német repülőgépek szálltak el. A légvédelem működésbe lépett. Ugyanott hétfőn délután másik ellenséges repülőgépet is észleltek.

Az Anglia elleni légitámadással foglalkozik a *Giornale d'Italia* s rámutat arra, hogy az Anglia elleni támadás az angol ipartelepek és kikötők rendszeres bombázásával tulajdonkép-

pen már megkezdődött. A Cardiff és Bristol elleni légitámadás idején a Severn folyó torkolata három órán át visszhangzott a bombabaránásoktól. A német repülőgépek ötszáz és ezer kilogrammos bombákat vetettek. Ugyanakkor bombatámadások érték Lincoln és York katonai pontjait. A német hadműveletek azonban nem szorítkoznak csupán a légi tevékenységre. Német gyorsnaszádok is állandóan veszélyeztetik a hajókat az angol vizeken.

A lap végül megjegyzi, hogy a most kezdődő harc döntő fordulatot hoz Európa és a világ jövőjére nézve.

A francia köztársasági elnök új székhelye

A kormány berendezkedése Clermont-Ferrandban

Clermont Ferrandból jelentik: A francia kormány berendezkedése Clermont Ferrandban és a közeli városokban vasárnap és hétfőn serényen folyt. A hivatalok legnagyobb része hétfőn reggel már felkészült a munkára. A köztársasági elnök székhelye Royan, Clermont Ferrand közelében. Lebrun a prefektúra épületében elnököl az államtanács ülésén. Itt helyezték el *Pétain*, *Chautemps*, *Laval* és *Marquet* miniszteri székhelyét is. A többi minisztériumot a liceumban, egyetemen, igazságügyi palotában és a város nagy szállóiban rendezték be. Az ideiglenes fővárossá előléptetett Clermont Ferrandban nagy az élénkség. A városban

tartózkodnak a minisztériumi tisztviselők és itt telepedtek le az újságírók is. A parlament itt és Vichyben ülésezik. Pétain már hétfőn megbeszélést folytatott a kormány tagjaival.

Franciaországban ismét megindul a postaforgalom.

Bordeauxból jelentik: A francia postaügyi minisztérium a német hatóságokkal egyetértésben elhatározta, hogy Franciaországban a legnagyobb gyorsasággal megindítják a postaforgalmat.

Kréta szigete mellett megtörtént az első nagyobb tengeri csata az angol és olasz hajóhad között

Athénből jelentik: Hétfőn délután Kréta szigete mellett megtörtént az első nagyobb szabású tengeri összecsapás az angol és olasz hajóhad között. Az ütközet négy és fél órán át tartott és minden fajta kategóriájú hajó részt vett benne. Mindkét fél veszteségeket szenvedett, de azok nagyságát még nem lehetett fel-

becsülni. Első eset volt, hogy a Földközi-tengeren ilyen jellegű tengeri ütközet volt. Kedden reggel Krétától mintegy 15 kilométerre újból igen heves harc kezdődött egy hajókisérlet között, melynek 15 csapatzállító hajó és 8 kísérő hajó volt a tagja. A hajókisérlet két csoportra szakadt.

Churchill miniszterelnök keddre bejelentett alsóházi nyilatkozata elmarad

Az angol kormány belenyugodott, hogy a sziriai hadsereg nem harcol tovább

Londonból jelentik: A *Reuter* jelentése szerint Churchill angol miniszterelnök kedden nem tesz nyilatkozatot az alsóházban. Valószínűnek tartják, hogy a nyilatkozatra csütörtökön kerül sor.

Londonból jelentik: Az angol kormány hivatalos közleményt adott ki, mely szerint az angol kormány tudomásul vette, hogy Szíriában az ellenségeskedések megszűntek, de reméli, hogy ha Olaszország vagy Németország Szíriát és Libanont el akarja foglalni, Franciaország azt nem fogja engedni. A kételyek elosz-

latása céljából azonban az angol kormány kijelenti, hogy Szíriát és Libanont megvédi, ha ezek az országok veszélybe kerülnek.

Török visszakozás az angolokkal és franciákkal kötött multévi kölcsönös segélynyújtási egyezménytől.

Istanbulból jelentik: A *Tam* című tekintélyes török lap Törökország helyzetével foglalkozik. Megállapítja, hogy a mult évben kötött angol-francia-török szerződés nem kötelezi Törökországot arra, hogy háborúba lépjen szövetségesi oldalán.

Figyelem!

Figyelem!

Mélyen leszállított áron kaphatok a

Magyar Szemle Társaság következő művei:

- Hóman: A magyar történetírás útjai
ára 540 lei helyett csak 350 lei
Weisz: Mai magyar társadalom
ára 360 lei helyett csak 250 lei
Horváth: Magyar irodalmi műveltségünk kezdetei
ára 396 lei helyett csak 250 lei
Szekfü: Bethlen Gábor
ára 460 lei helyett csak 300 lei
Farkas: Fiatal Magyarország kora
ára 396 lei helyett csak 250 lei
Babits: Amor Sanctus
ára 331 lei helyett csak 250 lei

Vidéki megrendelés esetén plus 15 lei portó
A könyvek gyönyörű diszkítésben megrendelhetők a Magyar Lapok kiadóhivatata útján

Balbo helyett Graziani tábornagy lett az észak-afrikai új főparancsnok

Mussolini részvétávirata Balbo özvegyéhez

Rómából jelentik: Az északafrikai olasz haderő főparancsnokává *Graziani* tábornagyot nevezték ki. A tábornagy már meg is érkezett állomáshelyére.

Az olasz közvélemény őszinte örömmel fogadta *Graziani* kinevezését. A lapok rámutatnak arra, hogy Balbo örökét *Graziani* személyében a legméltóbb ember veszi át.

Mussolini részvétáviratát intézett Balbo özvegyéhez.

— Húsz évi közös harc és munka — szól a távirat, — testvéri bajtársiasságot teremtett közöttünk. A sors úgy akarta, hogy Italo el-essék azon az úton, amely a győzelem felé vezet és amelynek ő előhírnöke és előkészítője volt. Példamutatása ma és mindörökké fennmarad az olasz nép számára

Olasz-angol párbaj tengeraltjárók között.

Rómából jelentik: Egy olasz torpedónaszád — mint a hétfői olasz hadijelentés meg-

állapította, — elsüllyesztett egy angol tengeraltjárót.

Mussolini szemleutja a nyugati arcvonalon.

Rómából jelentik: Mussolini hétfőn befejezte szemleutját a nyugati arcvonalon és a határt átlépve Mentonba érkezett, majd San Remóban meglátogatta a sebesült katonákat.

Bastianini londoni olasz nagykövet 650 kiszabadított internálttal együtt hazaérkezett.

Rómából jelentik: A *Conte Rosso* gőzös fedélzetén *Bastianini*, volt londoni olasz nagykövet a nagykövetség tagjaival együtt kedden reggel 9 óra előtt megérkezett Messinába. A hajó fedélzetén utazott a Lissabonban kicserélt 650 olasz személyiség is. Fogadtatásukra megjelentek a polgári és katonai hatóságok. Az összegyűlt tömeg hosszasan éltette a Ducet.

Megrázó gyászszertartás Bengaziban Balbo tábornagy és társai holtteste fölött

Bengaziból jelentik: Italo Balbo vezértábornagy és bajtársainak ünnepélyes és megrázó gyászszertartása kedden délelőtt folyt le Bengaziban. A gyászszertartáson résztvett *Graziani* tábornagy is, aki Tripoliból érkezett és ő adta meg az utolsó tisztességet a hős tábornagnak és bajtársainak. Megjelent a gyászszertartáson Balbo özvegye, a többi elesett hős hozzátartozója, a polgári és katonai hatóságok vezetői, stb. Balbo holttestét ágyutalpon szállították a templomba. A koporsó előtt carabinieri haladtak, mögötte a tábornagy fehér lovát vezették. *Graziani* fasiszta szokás szerint buszított Balbotól és bajtársaitól. A koporsókat ezután a repülőterre vitték és az elesett hősök holttestét repülőgépen szállítják Olaszországba.

Balbo tábornok pályafutása.

Italo-Balbo, Lybia kormányzója, aki légi harcban életét vesztette, egyike volt a fasiszta Olaszország legkimagaslóbb személyiségeinek. 1896-ban született Terrare tartományban. Már fiatal korában vonzódott a politikai élet felé. A világháborúban önkéntes volt, először az alpesi vadászoknál, ahonnan rövidesen a repülőszolgálathoz került. Bátor magatartásáért több kitüntetésben részesült s végül tisztvére léptették elő. A világháború után befejezte félbehagyott tanulmányait és doktorátust

tett Firenzében. Balbo 1915-ben ismerkedett meg Mussolinivel s a legteljesebb véleményközösség alakult ki közöttük. 1923 október 22-én résztvett Mussolinivel, de Vechis-szel és de Bonoval a római marsban és tagja lett a híres „quadrumvirátus”-nak.

Az új olasz állam megszervezésénél az önkéntes katonaság fővezérének nevezték ki. 1925-ben először a nemzetgazdasági minisztérium államtitkára lett. 1929-ben tábornokká nevezték ki és 1933-ig a légügyi minisztériumot vezette. Ekkor tábornaggá léptették elő és Lybia kormányzójává nevezték ki.

Gyarmatosító tevékenysége ismeretes. 1938-ban 20 ezer olaszt telepített le Lybiában. Hasonlóképpen az ő műve Lybiának közigazgatási és jogi tekintetben való egyesítése az anyaországgal.

Balbo tábornagy egyike volt a legismertebb olasz repülőknél. Minden nap vezetett repülőgépet. Ő vezényelte az emlékezetes róme—brazíliai repülést, 1930 december 1 és január 31 között, amely alkalommal négyezer kilométert tett meg sikeresen az óceán fölött. 1938-ban több napot töltött Németországban s meleg barátság fejlődött ki közte és Göring tábornagy között, aki a következő évben adta vissza látogatását Olaszországban és Lybiában.

Szövetségi állammá alakul át Jugoszlávia

Országos önkormányzat Horvátország után Szlovéniában is

Belgrádból jelentik: A *Cvetkovics* és *Macsek* által bejelentett közeli belső reform, hír szerint, szövetségi állammá alakítja át Jugoszláviát. Ennek következtében az önkormányzatu horvát bánóság létesítésével megkezdett mű folytatódni fog az önkormányzatu Szlovénia megalakításával. Dr. Korosecnek közoktatásügyi miniszterként a kormányba történt belépése ez-

zel kapcsolatos. Később megalakul az önkormányzatu szerb állam is. Az egyelőre még nyílt kérdés, hogy sor kerül-e a negyedik önkormányzatu szövetségi tartomány megalakítására a horvát és szerb vegyes lakosu Boszniában. Azt tervezik, hogy új gazdasági rendet vezetnek be, szövetkezeti alapon nyugvó testületi állam alakjában.

A kölni bibornok-érsek felhívása a német győzelmek alkalmából

Kölnből jelentik: *Schulte* biboros, kölni érsek, felhívást intézett híveihez azokkal a hatalmas győzelmekkel kapcsolatban, amelyeket a német hadsereg az utóbbi hetekben kivívott. A felhívásban a biboros érsek rámutat arra, hogy ezekkel a győzelmekkel végleg biztosítják a német hazát az ellenséges betörések veszedelme ellen. E győzelmekért a német nép, Ve-

zére intésének megfelelően, alázatos imával mond köszönetet Istennek. A felhívás a továbbiakban köszönetet mond a német katonáknak, majd felhívja a polgári lakosságot, hogy továbbra is önként és áldozatkészen vállalja azokat a korlátozásokat és áldozatokat, amelyeket a háború megkíván.

A londoni francia emigránsok küldöttje Newyorkba indult

Newyorkból jelentik: A Reuter iroda úgy értesül, hogy *Paul-Boncour* volt miniszter, a londoni francia emigránsok egyik vezető embere, az óceánon átkelő *Clipper* repülőgépen kedden az Egyesült Államokba indult. Utjának célja nem ismeretes.

A magyar igazságügyminiszter látogatása Belgrádban

Budapestről jelentik: A Budapesti Tudósító jelentése szerint *Radoscsy* László igazságügyminiszter pénteken érkezik Belgrádba dr. *Angyal* Pál egyetemi tanár társaságában. A miniszter Belgrádban előadást tart a magyar bíraskodás kérdéséről.

Hivatalos jelentés a galaci összetűzésről

Bucurestiből jelentik: Bizonyos, Galaton történt incidensekkel kapcsolatosan a belügyminisztérium a következőket közli:

„Kétezer munkából álló csoport várakozott tegnap este katonai őrizet alatt a galaci állomáson arra, hogy kivásárlásuknak megfelelően, Beszarábiába utazzanak. Néhányan közülük fellázadtak, mert nem bocsátották azonnal rendelkezésükre a vasuti szerelvényt s megkísérelték kitörni az őrizet alól. Megállásra szólították fel őket, mire fegyverlövésekkel válaszoltak. Több halott van. Letartóztatások történtek. Az őrség két katonát és egy detektívet veszített. A rendet rövid idő multán helyreállították és az állomást kiürítették.

Ugyancsak a belügyminisztérium közli, hogy Beszarábia és Észak-Bukovina kiürítése programszerűen és a kiadott utasításoknak megfelelően folyik.

Az angol propagandaminisztérium államtitkára „cselekvő vezeklésre” szólított fel minden angolt

Kilencszáz év óta nem volt ilyen nagy veszedelemben Anglia

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség közli: Harold Nicolson, a propagandaügyi minisztérium államtitkára vasárnap beszédet tartott Shrewsbury-ban. Mihamarabb számolni kell, — mondotta, — hogy Angliát olyan támadás éri, amelyen nagy és mélyreható támadás még nem volt ellene 900 év óta. Az angolok csak totális ellenállás útján szállhatnak szembe ezzel a veszedelemmel.

Nicolson keserű szemrehányással fordult azok ellen, akik visszahuzódó magatartásba akarnak menekülni. „Cselekvő vezeklésre” szólított fel mindenkit, hogy jövátégység mindazt a gyöngeséget és tévedést, amit a világháborútól máig elkövettek. „Hiábavaló dolog, — mondotta, — hogy kritizálják és szidják a belga, holland, francia vagy amerikai kormányt, vagy azok legfőbb hadvezetőségeit”. Aztán így folytatta:

— Minden angol polgár kötelessége, hogy harcoljon az ellenség ellen. Különösen köteles harcolni annak a hiedelemnek a terjesztése ellen, hogy Németország legyőzhetetlen, s hogy a középosztálybeli embereknek és az angol alsó néposztálynak semmi szenvedése nem állhat elő a német győzelem folytán.

H. Marchant:

Előítéletek gátjain keresztül

Egy holland miniszter megtérése a katolikus egyházba. Értékes nyilatkozatok az Egyháztól. Világiak és tepejőző lelkek számára különösen megrázó könyv.

Valóban rendkívüli emberek rendkívüli önállomása

Ára: 113 lei és portó.

Megrendelhető: Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Str. Regele Carol 5

Monsieur Mandel

Georges Mandel, Franciaország volt külügyminiszterét, a Raynaud-kormány tulajdonképpeni vezérlelő szellemét, aki főnökével együtt tanácsosnak tartotta a katonai összeomlás után elmenekülni az országból, valójában Jeróbeam Rorschildnak hívják. Egy párizsi készruhákereskedő fia; 1885-ben született. A híres bankár családdal azonban nincs semmiféle rokonságban. Már fiatal éveiben politizálni kezdett, mert ezen a téren nagy üzleti lehetőségeket szimatolt. Politikai pályafutását mint Clemenceau tanítványa és híve kezdte s a nagy németfaló „tigris” védő szárnyai alatt gyorsan haladt. Már 1917-ben a miniszterelnök kabinett-főnökévé nevezték ki és ebben a minőségében a francia belpolitika tulajdonképpeni irányítója lett.

Ebben az időben barátainak és híveinek egész seregét helyezte el. Hivatalt felhasználta arra, hogy a parlament minden tagjáról és általában az ország minden politikusról adatokat gyűjtsön. Ez egyre rettegettebbé tette őt azok előtt, akiknek vaj volt a fején s minthogy ezek tábora nem volt csekély, a Mandel ur politikai hatalma nőttön nőtt a kulisszák mögött.

Hogy mi volt sikerének titka, arról egy francia újság két évvel ezelőtt igen jellemző képet festett. Eszerint az akkori francia gyarmatügyi miniszternek három fegyvere volt. Az egyik a spontán, ösztöni, természetes és szervi hazugság. A második a tökéletes önuralom és egy csúszómászó hidegvérűsége. A harmadik a tudatos erkölestelenség, ami nem ismer sem szegényérteket, sem lelkiismeret-furdalást.

E három fegyver alkalmazását Mandel Clemenceau iskolájában tanulta meg. Mint minden zsidó, úgy Mandel is kijárta az antiklerikalizmus iskoláját, ami azonban nem akadályozta meg őt abban, hogy 1919-ben, Andrieux bordeauxi líboroshoz fűződő bizalmas kapcsolatai révén katolikus szavazatokkal kapjon helyet a képviselőházban.

Mandel-Rorschild első kamarai szereplése nem volt tulságosan szerencsés. A csufondárosok sehogysem akarták komolyan venni igénytelen és neveléses külseje miatt; de ő, szemtelen célzásaival gyorsan győöltte és rettegetté tette magát. Briand-al és Poincaróval szemben, akiket azzal vádolt, hogy rosszul hajtják végre a versaillesi békeszerződést, a „Tigris” elszántságát játszotta ki. Szónoki sikere mégse volt soha, de ellenfeleit megfélemlítette azzal, hogy mindenkiről mindent tud, még a rejtett gondolataikat is s erre elnémultak ellenségei.

De életének nagy korszaka a népfront előretörésének és hatalomrajutásának idejében kezdődik. Mandel a Flandin-kormány postaügyi minisztere lett. Egyik első cselekedete volt: jótékonsági postabélyegeket adott ki — a zsidó emigránsok felségélyezésére. Aztán telerakta a rádiót mindenféle politikai árnyalattal zsidókkal. Ez az állás lehetővé tette számára, hogy az állam minden segéd-eszközét felhasználja saját magán-kémszolgálatának kiteljesítésére. A prefektusok az ő bizalmasai lettek; ismerte pártfogóikat és kegyeltjeiket kapcsolataikat és barátaik kapcsolatait. A rendszer történetének kialakulásának, céljának nem voltak titkai előtte. Látni lehetett őt névrokonának Henry Rotschildnak a szalonjában éppúgy mint művészkorokban, kommunisták és királypártiak között.

Nemsokára nem elégedett meg többé a postaügyi miniszter szerény méltóságával. 1938-ban átköltözött a gyarmatügyi miniszteriumba és ezzel nagy veszedelemmé nőtte ki magát a világképe számára. Már bent ült a legfőbb honvédelmi tanácsban, ahol háborus uszításai végzetesen eredményesekké váltak. Egyik rádióbeszédében büszkén jelentette be, hogy az Anschluss óta Franciaország, különösen a gyarmatokon hatalmas háborus előkészületeket tesz. A színes csapatok Anglia parancsára, a világ zsidóságának parancsára alapos kiépítésben részesültek, háboruba készültek Németország ellen. E két nagy és titokzatos erő szolgálatában dolgozott Mandel a francia kormányban.

Természetes dolog, hogy Mandel — szabadkőműves. A marxista Jouhaux legbizalmasabb barátai közé tartozik és a Partinax-Grünbaum, az ismertnevű párizsi újságíró, az engesztelhetetlen kűtmérgező és háborus uszító úgy jön-megy Mandel miniszteriumában és dolgozószobájában, mint ha otthon lenne.

A magánüzletek és a politika elszakíthatatlan

kapcsolatban állanak egymással a zsidó gyarmatügyi miniszter tevékenységében. Sotrányok robannak ki „az erős férfiú” körül, de az angol sajtó továbbra is mint a francia kormány legtehetségesebb tagját ünnepli. A francia sajtót is ügyesen a saját szolgálatába állítja s így sikerül is olcsó népszerűségre szert tennie.

Különösen a keleti úton, Anglián át kifejtett propaganda világít rá Mandel tulajdonképpeni vágyálmára: a francia birodalom Disraelije akart lenni. De míg Disraeli úgy jutott hatalomra, hogy befurakodott Anglia legfelső társadalmi rétegeibe, amelyek nézeteit és előítéleteit magáévá tette, addig Mandel alulról igyekezett felépíteni hatalmát s ezt a célt szolgálta a vívmánya, amellyel a négerket és az indokinaikat Franciaország egyenjogú polgárává avatta. Nyilvánvaló, hogy ez a politika ellenhatásokat váltott ki s ezek elnémitására a háboru látszott a legjobb eszköznek, mert francia összefogásra háboru esetén lehet számítani. Azért erőszakolta ki Mandel már 1938 óta szüntelenül és fáradszótlanul a háborút.

A gyarmatügyi miniszteriumban zsiros üzletekre kínálkozott alkalom. Hivatali helyzetének kihasználásával sikerült Mandelnek a gyarmatok aranybányarészvényei árfolyamának fölverésével a politikai és személyes üzleteket ügyesen összekötni. Annakidején nagy feltűnést keltett, hogy Mandel, a gyarmatügyi miniszterium tárca átvétele után kabinetfőnöke, a zsidó Jakob Wormster segítségével meghagyta a Lazard testvérek bankjának, hogy vásároljon össze minden megszerezhető papírt mindazoktól a pénzintézetektől, amelyek a francia gyarmatokon aranybányászattal foglalkoztak. Ez az összevásárlás a részvények értékének oly gyors emelkedését eredményezte, hogy például az egyik bank ilyen részvényei Mandel hivatalbalépésekor csak 200 frankot értek s három hónappal később 800 frankkal jegyezték azokat.

Ugyanakkor azonban keresztülvitte Mandel, hogy a képviselőház 100 millió frankot szavazott meg az aranybányászattal a gyarmatokban való elősegítésére. A két ügy között elég nyilvánvaló volt az összefüggés s a francia sajtó annakidején fel is vetette a kérdést, hogy vajjon ennek a 100 millió franknak a megszavazása nem csupán azt a célt szolgálta-e, hogy ez a összeg a Mandelhez közelálló bankok útján magánzsebekbe kerüljön?

És végre kitört a háború, amit Mandel oly hön ökhajtott éveken át. Ekkor bekövetkezett a boldog óra, amikor egy zsidó, mint Franciaország külügyminisztere minden hatalom birtokosa lett. És hogy ezt a hatalmat saját céljainak elérésére használta ki, arra kezeség volt egész addigi pályafutása.

S az egész francia sajtó az ő szolámát fujta. Harsogták, hogy Mandel, a vaskezü férfiú erélyesen le fogja küzdeni az „ötödik hadoszlop” üzelmeit; Mandel biztosította arra, hogy a prefektusok és az alprefektusok engedelmeskedni fognak; senki sem mer majd mulkanni sem, mert Mandel besugószervezete minden gazdaságról tudomást szerez és paj annak, aki szabotál, csügged vagy ellenszégül. Személyes barátai között is akadtak, akik ellen Mandel a szabotálás és defetizmus rádját emelte; annál inkább érezhették a franciák, mit jelent az, ha valakinek egy Mandel az ellensége.

Egy semleges lap így jellemezte Mandelt és pályafutását:

„Sokáig jelentéktelen farulus-figura volt Clemenceau árnyékában; aztán politikai kulisszák félelmetes tologatója lett; később a minisztereket rángatta dróton s végül ő maga is kegyelmes ur, Franciaország megmentője” lett. Arcóle küzismert: apagyilkos-jelenség, fekete kabátban, hosszú orral, késpengeszzerű arc, száraz újjak, görbe láb. Ha ez a politikus-típus sok példányban jelenne meg a közéletben, még sokkal embertelenebb lenne a politika, mint amilyen embertelen máris —

Ehhez a jellemzéshez nincs mit hozzáfűzni. A német győzelem megszabadította a franciákat Mandel rémuralmától és ráébresztette őket arra, hogy az állam vezetését idegenekre bízni végzetes dolog.

A japán katonai főnökök értekezletet tartottak Japán külpolitikájáról

Az európai forradalom átvitelét kívánják Kelet-Azsiába. — A haditengerészet készen áll az összetűzésre Angliával és az Egyesült Államokkal

Tokióból jelentik: A Domei sajtóiroda közli, hogy a hadügyminiszteriumban a katonai főnökök Hata tábornok elnökletével értekezletet tartottak s ezen Japán külpolitikájával foglalkoztak. Ezt a tényt magyarázva, a Domei azt írja, hogy az európai háború a század forradalmát jelenti, ami ki fog terjedni Kelet-Azsiára is. Lehetetlen, — mondja a japán sajtóiroda, — hogy opportunista pártok vezetése alatt maradhasunk ilyen forradalomban. Ez a nagy életkérdés az összes létérdekekre kiterjed s így csak totális módon, nagyon magas szempontokból kiindulva lehet megoldani. Hasonlatlan dolog, hogy folytassuk a diplomáciai

tárgyalásokat a különböző hatalmakkal, míg nem vallunk színt határozottan a magunk álláspontjáról másokkal szemben.

Tokióból jelentik: A Stefani-iroda tudósítója közli: A Japán új külpolitikájáról szombaton tett külügyminiszteri nyilatkozatot az egész sajtó behatóan méltatja. A lapok azt írják, hogy gyorsan át kell lépni a cselekvések útjára.

A Nisi-Nisi című nagy lap kijelenti, hogy a japán haditengerészet készen áll a határozott cselekvésre. Kész arra, hogy azonnal megkezdje Angliával és az Egyesült Államokkal az elkerülhetetlen összetűzést.

A japán csapatok Indo-Kina határa közelébe nyomultak

Singaporet az angolok védelmi állapotba helyezték. — Gyors megépítésre 45 hajót rendelt az amerikai haditengerészet

Tokióból jelentik: A japán csapatok hét-főn délután behatoltak Lungsauba, mely körülbelül 30 kilométerre van Indo-Kina határától.

Londonból jelentik: Singaporet a távolkeleti általános helyzetre való tekintettel vé-

delmi állapotba helyezték.

Washingtonból jelentik: Az amerikai haditengerészet 45 hajót rendelt meg. A hadihajók félmilliárd dollárba kerülnek. Rövid időn belül 11 cirkáló, húsz torpedóromboló, 13 tenger-alattjáró és egy repülőgépanyahajót építenek.

Márton Áron püspök beiktatta hivatalába az erdélyi örmény katolikusok apostoli kormányzóját

Az örmények útja Nagy-Örményországtól Szamosujvárig

Szamosujvár. Saját tud. Nagy ünnepe volt vasárnap a kis Szamosmenti város örmény lakosságának, de egyben az egész országban élő örmény katolikusoknak. Ekkor iktatták be ugyanis ünnepi szertartás keretében hivatalába Lengyel Zoltánt, az erdélyi örmények új katolikus apostoli kormányzóját.

A nagyjelentőségű ünnepségyől kiküldött tudósítónk a következőket jelenti:

A katolikus örménység.

Mint ismeretes, Erdélyben négy megszervezett örmény katolikus egyházközség működik: Gyergyószentmiklós, Csíkszép, Erzsébetváros és Szamosujvár székhellyel. Szétszórtan azonban csaknem minden erdélyi városban élnek örmény katolikusok. Idők folyamán az erdélyi örménység sorsa összekovácsolódott a magyarság sorsával. Az utolsó erdélyi örmény püspök Verzar Auxentius halála óta (1705) je kétszáz évig az örmény katolikusok s mindenkori gyulafehérvári római katolikus püspök joghatósága alatt állottak.

Az erdélyi örmény katolikus egyházközségeken kívül az országban van még két örmény egyházközség, az egyik Bucurestben, míg a másik Csernovicban, amely azonban most már megszüntnek tekinthető. A bucuresti egyházközséget nem is olyan régen dr. Koghian Izsák, az első örmény apostoli kormányzó szervezte meg. Ugyanis a Szentszék és a román kormány között létrejött egyezmény (konkordátum) értelmében az országban élő összes örmény katolikusok Szamosujvár székhellyel külön egyházi főhatóságot kaptak. Így Szamosujvárhoz tartoztak mind a bucuresti, mind a csernovitzi örmény katolikusok. Az örmény katolikuság részére annál is sürgetőbb volt a külön egyházi hatóság felállítására, mert ugyancsak a közelmúltban a fővárosban érkeiséget állítottak föl a görögkeleti örmények.

A szamosujvári apostoli kormányzóság felállításával különösen az erdélyi örmény katolikusoknak igen régi vágya teljesült. De fokozza örömeiket jelenleg méginkább az, hogy az új apostoli kormányzó Lengyel Zoltán, nemcsak hogy erdélyi, aki ismeri az itteni viszonyokat, hanem a régi örmény katolikus egyházközség, Gyergyószentmiklós szülőtte. Az erdélyi örmény katolikusok életének e fontos határkövénél, nem lesz érdektelen az erdélyi örmény katolikusok történetét legalább nagy vonásokban ismertetni.

Hogyan kerültek az örmények Erdélybe?

Az örmények hazája a Káspi-tenger és a Fekete tenger közötti termékeny hegyvidék, valamikor a dicsőséges Örményország volt. Az Erdélybe szakadt örmények a kereszties hadjáratokat támogató és a pogányság fékevesztett gyűlöletét kihívó tekintélyes és vagyonos örmény nemesség ivadéka. Amikor a 13-ik században országukat a szeldzsuk törökök és tatárok s később a földrengések feldúlták, a Kaukázus bércein át ezrével kibujdostak. Előbb Lengyelországban telepedtek meg, később vallási üldözések miatt ismét hazát cserélni voltak kénytelenek és Bukovina és Moldova felé vonultak. Az itteni üldözések elől a határszéli székely havasok rengetegekben kerestek menedéket és tomegesebben Gyergyószentmiklósra telepedtek le. Ujabb tömeges betelepülés 1672-ben történt, amikor is I. Apaffy Mihály erdélyi fejedelem meghívására háromezer görögkeleti vallású örmény család lépett véglegesen Erdély földjére.

Az első erdélyi örmény katolikus apostol.

Az örmény családok Erdély különféle részein telepedtek meg, szabad vallásykorlatot kaptak s görögkeleti hitükön éltek, mindaddig, amíg a moldovai születésű, de Romában tanult örmény katolikus pap, Verzas, másnéven Verzereszkul Oxandius kéteves hitérítő munka után az egész erdélyi örménységet püspökével együtt katolikus hitre nem térítette. Fáradozásának jutalmául örmény püspökké nevezték ki, ami alkalmat adott neki arra, hogy az erdélyi örmény településeket lehetőleg egy egységbe tömörítse. Székhelyül a mai Szamosujvár helyét szemelte ki, amelyet latinul Armenopolisnak, örményül pedig Hájákhágágh-nak neveztek el. Itt szorgalmas munkával felépítették a várost és gyönyörű szép székesegyházat. A lelkes örmény katolikus apostol fáradhatatlan munkásságát 1705-ben 60 éves korában Bécsben váratlanul elhunyt. Halála óta — miután a görögényi püspökválasztó

gyűlés Rómára bízta az új örmény püspök kinevezését — ideiglenesen az erdélyi püspök joghatósága alá kerültek de soha meg nem szűntek saját szertartású püspöki székük betöltését sürgetni.

Ez azonban évek hosszú során keresztül, a közbejött akadályok miatt több alkalommal meghiúsult, majd világháború után a Szentszék és a román kormány között létrejött egyezmény értelmében a Szentszék dr. Koghian Izsákov nevezte ki apostoli kormányzóvá, majd később utódjává Lengyel Zoltánt.

Az új apostoli kormányzó.

Lengyel Zoltán immár a második főpap aki a csiki fenyvesek hazájából indult el: az első Márton Áron, a második egykori tanítványa Lengyel Zoltán, a romániai örmények apostoli kormányzója, a székesegyházban azaz az együttelgyógyói örmény közösségből.

Lengyel Zoltán 1908 február 16-án született Gyergyószentmiklósban. Elemt iskoláit a központi, majd pedig az alszegi római katolikus iskolákban; középiskolai tanulmányait a gyergyószentmiklói állami főgimnáziumban végezte. A marosvásárhelyi Papiu Ilarian állami liceumban érettségizett 1926-ban. A papságra érezvén hivatást, a gyulafehérvári püspöki papnevelő intézetbe kérte felvételét. Eredetileg latin szertartású papnak készült, — később azonban Görög Joachim örmény szertartású plébános, kanonok halála után, a pap nélkül maradt gyergyói örmény plébánia vezetését vette át. Mint harmadéves teológus kezdett a számára teljesen ismeretlen örmény nyelv tanulásának, majd később tanulmányainak tökéletesítésére véget a bécsi örmény katolikus szerzetesek, a mechtaríták zárdájába ment. Theodorovits József, a nemrég elhunyt lembergi örmény püspök szentelte pappá 1931 január 24-én. Hazajövet Mailáth püspök segédlelkésznek nevezte ki a szamosujvári örmény szertartású katolikus plébániára. Tolmács, kísérelője és hűséges segítőtársa lett a később kinevezett dr. Koghian Izsák apostoli kormányzóknak. 1939-ben az amerikai örmény katolikusok megszervezésére kiküldött dr. Koghian Izsák helyébe a Szentszék Lengyel Zoltánt nevezte ki, akit fiatalon, meglepetésszerűen ért a magas székely kinevezés. Folyó év május 30-án tette le hivatali esküjét Bucurestben, ünnepélyes beiktatása pedig most vasárnap történt meg.

A beiktatás.

Az új apostoli kormányzó beiktatásának ünnepsége a Szamospartti örmény város nagy eseménye volt. A kora reggeli órákban egymásután érkeznek meg az egyházi és polgári előkelőségek gépkocsijai. Márton Áron erdélyi püspök, dr. Boga Alajos preláts-kanonok referens, Fehér Gerő preláts kanonok, Sándor Imre vikárius kanonok, Bálint József szentszéki tanácsos, P. D. M. by, az „Apostol” szerkesztője érkeznek, majd Vaida és Boros görögkeleti kanonokok, a görögkeleti egyház képviselőitében. Később megérkeznek a polgári előkelőségek: dr. Hodor Victor szamospartományi vezérbíró, Puscas dési vármegyei főnök, Pop Mihai tanácselnök, Onitiu Aurél rendőrfőnök, Barban Ioan főszolgabíró és mások.

A vendégek és a szertartást végző papok a plébánia épületében gyülekeztek. 10 órakor indult el a menet a főuton, a templom felé, amely-

János József S. J.:

MÁRIA

A Mária tisztelet dogmatikája és lélektana.

A tudós és művész együttes hódolata Szűz Mária előtt. A tudós szerző kulturális áramlatok és valláslelektani tények elemzéséből indulva ki, tömör, briliáns kis essayekben ad teljes mariológiát, a művész pedig Szűz Mária életét dolgozza fel. A két szerző mellett a nyomdaművészet is remekelt ezen a könyvön.

Ára: 135 lei és portó.

Megrendelhető: Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

nek bejárata előtt Baliban Virgil dr. görög katolikus vikárius és Bálint Tibor szamosujvári polgármester üdvözölték az apostoli kormányzó díszbe öltözött főpapot. Utána a templomba vonult a menet, ahol kezdetét vette a szertartás, amelyet Lengyel Zoltán, az új kormányzó celebrált. Sahn Bertalan erzsébetvárosi örmény katolikus plébános, Alexa Ferenc plébános, Lucashевичi csernovitzi plébános, Péter Korren Klement bucuresti örmény katolikus plébános és Bodorján János plébánosok segédletével.

Felolvassák a pápai kinevezési okmányt.

Szentmise közben Alexa Ferenc plébános felolvasta a pápai kinevezési okmányt, míg a kormány jóváhagyását Paclisanu kultuszminiszteriumi vezérigazgató. Utána Márton Áron erdélyi püspök és dr. Hodor Victor tartományi vezérbíró üdvözölték a főpapot és kívántak szerezését további működéséhez. Az üdvözlő beszédekre Lengyel Zoltán örmény, román, majd magyar nyelven válaszolt, megköszönte az üdvözléseket.

A fényes szertartás déli egy órakor fejeződött be, utána a hatóságok, egyházi személyiségek, egyesületek üdvözletét fogadta az új kormányzó. A fogadás befejezése után a Kérő fürdő vendéglőjében 50 terítékes közebed volt, amelyet két lelkes uriaszony, Gyarmatiné és Katonáné rendezett, igazgatott. Kellemes meglepetést keltezt a megjelent vendégek körében, hogy a felszolgálást a szamosujvári társaság előkelő hölgyei és urilányai végezték, akik közül meg kell említenünk Batrin Miklósnét, Nits Lilit, Berényiné Platsintár Nusit, Horelián Verát, Batrin Micit, Aján Pusztit, Katonáné Platsontár Rózsit, Djurfián Fymit.

A közebed a legjobb hangulatban délután öt órakor ért véget, miután a megjelent vendégek s előkelőségek gépkocsira szállottak és elutaztak az örmény fővárosból, amelynek lakossága ünnepi lélekkel, hálaadó szívvel fogadta a székely havasok lábait mellől az örmény fővárosba szakadt Lengyel Zoltán apostoli kormányzót. (m.)

Tizenöt fiatal papot szenteltek Székelyudvarhelyen

Székelyudvarhelyről jelentik: Márton Áron erdélyi római katolikus püspök Székelyudvarhelyen, Péter és Pál napján fényes ünnepség keretében szentelt áldozópappá tizenöt növendéket a szentmiklóshelyi római katolikus templomban. Az egyházi kíséretében nagyszámú előkelőség érkezett Székelyudvarhelyre. Az ünnepélyes papszentelésen megjelent többek között Sándor Imre püspöki helytartó, Péter Antal apát, papneveldei rektor, Borbáth Béla dr., Matzalik Győző, Szabó György dr., Traján Károly dr., Faragó Ferenc dr., Erőss Alfréd dr. és a többi papneveldei tanárok, Bíró Ferenc csíkszeredai főesperes, Csipak Lajos dr. kanonok, a csíkszeredai fiúnevelő intézet igazgatója, a székelyudvarhelyi és kerületi papság, valamint a szerzetesrend tagjai, Boga Lajos dr. főgimnáziumi igazgató és Bíró Lajos dr. volt főgimnáziumi igazgató.

A püspök közel felszáz fehér karinges pap kíséretében délelőtt 9 órakor a plébániáról indult el a templomba. Az egyházi bevonulását a templom baloldali szárnyának emeletéről a székelyudvarhelyi római katolikus főgimnázium énekkara által előadott „Ecce Sacerdos Magnus” hangja kísérték. Az énekkart Kiss Elek vezényelte.

Az ünnepélyes szertartás előtt Péter Antal dr. apát méltatta nagy beszédben a papszentelés jelentőségét, a papszentelés után pedig az egyházi intézett buzdító szavakat az ifjú papokhoz.

A felszentelt áldozópapok névsora a következő:

Egyházmegyeiek: Bándy Balázs ozsdolai, Csillik János kapnikbányai, Griszháber Béla magykárolyi, Huber János székelyudvarhelyi, Juhász Antal jegenyei, Kanabé Mihály ozsdolai, Kállai Lajos székelyudvarhelyi és Szentpéteri András gyergyószentmiklósi.

Ferencrendiek: Gábosy Tamás Gyula gelencei, Gál Gyula Fülöp tölgyesi, Harnasch Ferenc aradi, Mészáros Árpád György gyoroki, Sándor György Valérián zetelaki, Szabó Mihály Agoston szászfenesi és Sánta József Ruffián madéfalvi.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, II. KAROLY KIRALY-UT 5. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 le.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037.
Telefon: 12-27.

Céziratokat nem örzünk meg s nem adunk vissza

Nem szabad fecsegni!

Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, a mozgósítással kapcsolatos belügyminiszeri rendelkezések szigorú büntetéseket és megtorlasokat helyeztek kilátásba azok számára, akik a rendelkezéseknek nem tesznek eleget.

A rendelkezésekkel kapcsolatban a fővárosi lapok feltűnő szedéssel rövid mondatokban figyelmeztetik az ország lakosságát a nyugalom megőrzésére s arra, hogy minden tettükkel, szavukkal járuljanak hozzá a kormány intézkedéseinek végrehajtásához. Hasonló felhívásokat intéz az ország lakosságához napi híradásai előtt a bucaresti rádió is.

Az intézkedésekkel kapcsolatban a „Curentul” mai számában az alábbi rövid felhívást olvassuk:

A meggondolatlan beszéd emberleletekbe kerülhet!

Ügyelj arra miről beszélsz és hol beszélsz; sohasem tudod, hogy ki hallgatja!

Papp Danilá, a Maros-tartomány királyi helytartója keresztelte meg egy gyimesvölgyi gazdálkodó tizenegyedik gyermekét. Csikszereda. Saját tud. Nem mindennapi ünnepség színhely volt vasárnap a gyimesi görög katolikus templom: ezen a napon keresztelték meg Ioan Crăciun gyimesi-rakottási gazdálkodó tizenegyedik gyermekét. A keresztapaságot Papp Danilá ny. tábornok, a Maros-tartomány királyi szék-tartója vállalta magára, akinek megbízásából Drimba József alezredes-megyeifőnök működött közre a keresztelési szertartásnál és nyújtotta át a királyi helytartó jelentős értékű gyermekkelengye és készpénz ajándékát. Crăciunnak, aki különben hadirokkant, öfelsege II. Károly király is keresztelt. Az Uralkodó Crăciunnak a tizenharmadik gyermekét tartotta — ugyancsak megbízott utján — keresztvíz alá.

* Dr Hevesi Béla belgyógyász, venerikus betegségek szakorvosa hazaérkezett és rendeléseit Nagyvárad, Piata Unirii 16. alatt (Banca Victoria mellett) újból megkezdte. Rövid hullám. Quarz, Electrotherapia. Rendel: 11-6-ig és este 8-9-ig.

BEVEZETIK A BIRÓSÁGOK ÉS AZ ÁLLAMI HATÓSÁGOK ÁLTAL KIÁLLÍTOTT IDEZŐK POSTAI KÉZBESÍTÉSÉT. Bucurestiből jelentik: A postavezérgazgatóság egy régi tervéhez visszatérve, most tanulmányozza annak a kérdésnek a gyakorlati keresztülvitelét, hogy miképpen lehetne megszervezni a bírósági és egyéb hatósági idézők postai szétküldését. Minthogy a kormányzatnak az a törekvése, hogy az adminisztrációs szerveket tehermentesítse és a közigazgatási eljárást egyszerűsítse, a terv keresztülvitele újabb jelentések szerint igen rövid időn belül várható.

A Biharmegyei Katolikus Nőegylet e hó 3-ra hirdetett közgyűlését elhalasztotta. A közgyűlés megtartásának ideje hirdetve lesz. A Biharmegyei Római Katolikus Nőegylet vezetősége

Több száz új állampolgár. Temesvár. Saját tud. Mindazokat, akik Temesváron az állampolgársági névjegyzékbe való utólagos felvételért folyamodtak, a város annakidején négy jegyzékbe írta. Három jegyzékét már annakidejű felterjesztettek az igazságügyminiszteriumhoz, jóváhagyás végett. Akkoriban a hivatalos lapban meg is jelent azok névsora, akiknek román állampolgárságát a miniszterium elismerte. Most a negyedik jegyzék is a miniszterium elé került. A hivatalos lap június 24-éről kelt 143. száma közli azoknak a temesvári lakosoknak névjegyzékét, akiknek állampolgárságát a miniszterium ugyan-csak elismerte. Kimaradtak a jegyzékből olyanok, akik nem terjesztették be a emgkivánt iratokat. Több száz temesvári lakos kapta meg állampolgárságát.

Csiki nyitás. London 16.70, Newyork 442, Milánó 22.50, Berlin 177, Szófia 550, Varsó 90, Belgrád 10, Bucuresti 225.

TERMÉNYÁRAK NAGYVÁRADON. Saját tud. A nagyváradai terménytőzsdén tegnap a következő hivatalos terményárakat jegyezték: Búza 600 lei, árpa 515—520, zab 650, tengeri 586—600, tökmag 1450—1460, napraforgómag 875 lei.

Újabb intézkedésig betiltották a gyárak, üzemek szirénajelzését. A város légvédelmi hivatala közli a különböző gyárak, üzemek, műhelyek, stb. tulajdonosaival, hogy a lég- és tengeresztetűgyi miniszterium rendelete értelmében újabb intézkedésig tilos ezeknek az intézményeknek szirénajelzést használni. Akik a fenti rendelkezéseket nem tartják be, azokat a légvédelmi törvény 63-ik szakasza értelmében szigorúan büntetik.

ECKHARDT TIBOR FIÁRA HAGYTA VAGYONÁT A KISGAZDAPÁRT EGYIK KÉPVISELŐJE. Budapestről jelentik: Csik József nyugalmazott MÁV titkár, földbirtokos, Eckhardt Tibor kisgazdapártjának borsodi és miskolci képviselője elhunyt. Végrendeletében hangácsi 110 holdas birtokát, az úgynevezett Csik-lányát pártvezére, Eckhardt Tibor gimnázista fiára, Tiborra hagyta.

Forgalomból kivont vonatok július végéig nem közlekednek. Temesvár. Saját tud. A vasut tudvalevőleg május végén öt bányai vonatpart vont ki, átmenetileg, a forgalomból. A vonatbeszüntetést most július végéig meghosszabbították. Így továbbra sem közlekedik a Trajan-rapidvonat s a többi közt Temesvár és Nagyvárad között a 3203. és 3206. számú vonatpar sem. — Egyébként a Bánságban menetrendszerűen közlekednek a vonatok. A bucaresti gyorsvonat azonban hétfőn hetven perces késéssel érkezett Temesvárra, miután az orsovai vonalon javítási munkálatok folytak.

EGY ÉVI FOGHÁZRA ÍTÉLTÉK VICTOR ALBOTEANUT. Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék hétfőn hirdetett ítéletet Victor Alboteanu-nak, a propagandügyi miniszter volt vezérigazgatójának bűnperében. Alboteanut egy évi fogházra és három évi hivatalvesztésre ítélték. Társai közül Vasilescut hat hónapi fogházra, Mircedut három havi fogházra ítélték s együttesen 669 ezer lei összkártérítésre kötelezték.

Szöllőssy Lajos nagyváradai rokkant iparos jelent meg ma szerkesztőségünkben s elpanaszolta, hogy összes iratait elvesztette. Szöllőssy Lajos lapunk utján kéri a jószívű embereket, hogy amennyiben valaki megtalálta vagy tud az elveszett okmányokról, úgy szíveskedjék vagy szerkesztőségünkbe, vagy Szöllőssy lakására (Rendes telep, Bajánér-u. 4.) eljuttatni. Szegény, rokkant iparoson segít, aki visszajuttatja iratait tulajdonosához.

Halálos áldozata is van a csikmegyei áradásoknak. Csikszereda. Saját tud. Záporok, felhőszakadások naponként vonulnak át a megye közéjei felett. A sok eső miatt az Olt és a Maros erősen megduzzadt, sőt több helyen ki is léptek medrükéből. Hivatalos vélemény szerint 14—15 ezer hold kaszálóterület került víz alá. Ez a jelentékeny terület termés tekintetében 60—80 százalékkal elvesztettnek tekinthető, miután nap-nap után újabb kiöntések iszapolták le a fűtermést. Szántóterületeken is igen jelentős az árvízkáros. Csikszentdomokos határából 15, Gyergyóhodos határából öt hold szántóbirtok hozamát tette tönkre a víz. Több más közszégből is hasonló károkat jelentenek, melyeknek megállapítása most van folyamatban. A természetjárókat fokozza az a körülmény is, hogy igen szép reményekre jogosító nagy területű földeken a zivatark földre verték a gabonát. A folyton zuhogó eső miatt nem lehet megkapálni a krumplit és takarmányrépát, nem lehet beszárítani a lekaszált fűvet. Különben a hatalmas áradásnak emberáldozata is van: a Gyilkostó békási szorosában a megduzzadt Békás-patak egy középkori férfi holtestét vetette partra. Személyazonosságát most igyekeznek megállapítani.

Világsiker

L. BURGER:

Bölcsőre hulló fények és árnyak

Egy bábaasszony naplója

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ara 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Ülést tartott az Országos Jegyzői Egyesület csikmegyei tagozata. Csikszereda. Saját tud. Az Országos Jegyzői Egyesület csikmegyei tagozata a megyefőnökség kis tanácskozási termében ülést tartott. A gyűlésen Virgil Matic tagozati elnök elnökölt. Jelen voltak a választmányi tagok közül dr. Jakab Lajos, Al. Ivan, Joan Solomău, Zosim Vana és János Kornél jegyzők. A gyűlésen szóba került a csikmegyei jegyzői kar erkölcsi és anyagi színvonalának emelésére szóba-jöhető lehetőségek kérdése. Eddig is közmegelegedésre rendezte a tagozat közbenjárására a királyi széktartóság az utiátalányok és napidíjak kérdését. Köszönettel vette tudomásul a gyűlés, hogy Drimba megyefőnök közbenjárására egyenruhasegélyt kapott minden jegyző. Továbbiakban a fizetések összehangbáhozatalával kapcsolatosan hoztak határozatot a választmány tagjai, melyet felterjesztenek a központhoz.

KIKNEK KELL JELENTKEZNI A RENDŐRSEGEN? Nagyvárad. Saját tud. Az állam-biztonsági hivatal idegenellenőrző osztályán tovább folytatják azoknak a rendezetlen állampolgárságu egyéneknek felülvizsgálását, akiknek annakidején piros színű személyazonossági igazolványt állítottak ki. Szerdán, csütörtökön és pénteken azoknak kell jelentkezni, akiknek személyazonossági igazolványán a sorsszám 80501-el kezdődik, bezárólag 80750-ig. A jelentkezések mindennap délután 5 és 8 óra között történnek.

Elítélték a csiki háztartási iskola igazgatónőjét. Csikszereda. Saját tud. A Cardeiu—dr. Todor—dr. Fabris törvényszéki tanács a napokban foglalkozott Petrescu Ada, a Csiksomlyóra helyezett csikszeredai női háztartási iskola igazgatójának hűtlen vagyongazdálkodási és sikkasztási ügyével. A törvényszék hosszas tárgyalás után büntetésnek találta az azóta felfüggesztett igazgatónőt és a közvagyon védelmére alkotott törvény alapján háromhavi elzárásra, egy lei pénzbüntetésre, ötezer lei bírói költségére és özv. Veress Károlyné részére 22 ezer lei visszatérítésre ítélté. Az ítélet végrehajtását ellenben három évi időtartamra felfüggesztette.

A PAPRIKA HAMISÍTÁSÁNAK MEGGÁTLÁSA. Bucurestiből jelentik: Az utóbbi időben beérkezett jelentések szerint a piacon kukoricaliszttel, korpával telített paprikát hoznak forgalomba, továbbá más olcsóbb termények őrlését, mint vöröspaprikát hozzák forgalomba. Ennek elkerülése végett az őrlemalmok a jövőben csak egy és negyedkilós lepecsételt csomagokat hozhatnak forgalomba, amely ellenőrző szalaggal van ellátva, a fogyasztási adó ellenőrlésének pecsétjével.

Nyolcvan év óta harangozó. Londonból jelentik: Anglia legöregebb harangozó, Charles Slingsby 101-ik születésnapját ülte Aldington kent megyei városkában. Nyolcvan év óta tölti be a harangozó állást; születésnapja tiszteletére Kent megye harangozóit az aldingtoni templomban a híres „Gradsire” hármastöntést adták le, amely összesen 540 változatból áll. A jubiláns házacskája ablakából hallgatta az ünnepi harangzúgást és közben megjegyezte: „Még mindig tultennék ezeken a kölykökön”.

Tolvaj kőborcigányasszonyokat tartóztatott le a csendőrség. Csikszereda. Saját tud. Obreja Octavian gyergyótölgyesi vendéglős felesége egyedül tartózkodott a kiszolgáló helyiségben. Néhány pillanatra eltávozott az üzletből s ez alatt Concordia Mironeasă és Moldovan Nina kőborcigányasszonyok belopkodtak a vendéglőbe, a kézi pénztárból kiloptak 2500 lei készpénzt és tovább akartak állani. Tarcău Gavril utmester és Adam Agnes odaváló lakosok észrevették a lopást és figyelmeztették a vendéglőst, akinek a lakosság közreműködésével sikerült elfognia a tolvaj cigányasszonyokat. Átadták őket az ügyésznek.

Temetések. Pék János 87 éves korában Köröstarján községben meghalt. Temetése július 2-án volt az ottani temetőben. — Özv. Pénzes Ambrusné szül. Sári Agnes 69 éves korában meghalt Nagyváradon a Constanta-utca 23. sz. lakásán. Temetése július 3-án délután 5 órakor lesz a Haller-kápolnából az olasz temetőbe. (Caritas.)

Szolgáltatásos gyógyszertárak

Szerdán Nagyváradon a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

Mátyás király, Str. Vlahuță No. 46. Telefon: 21-34. (Ajtay).

Irgalmasok, Bulevardul Regele Ferdinand 27. Telefon 11-84.

Minerva: Piața Unirii.

Salvator, Str. Alexandri. (Németül). Tel. 16-07.

Sabina, Piața Mihai Viteazul. Telefon 15-28.

Párizsban...

Séta a „világ fővárosában”

Csak a zsidók és az „acanypatkányok” menekültek el

Párizsba menni mindig élményt jelentett. A „világ fővárosáért rajongó” minden rendű és rangú utazó „ájuldozó szent borzalommal” lépett le a vasúti kocsiából Párizs földjére. Arról nem is beszélünk, hogy volt idő, amikor egy valamirevaló szulfarknyi novella színhelye is hivatalból csak a szajnaparti főváros lehetett.

Őszintén szólva ez a megilletődés vajmi kevesedé látszott meg azon a kicsiny, külföldi újságírókból álló csoporton, amelyik Berlinből utrakelt, hogy saját szemével győződjön meg az ottani viszonyokról.

Minden ájuldozó szent borzalom nélkül vettük

Párizs, június hó ..

tudomásul, hogy vonatunk befutott a Gar' de L'Estre és hogy a Grand Hotelben fogunk lakni. A legjobban persze az érdekelt bennünket, hogy valóban elmenekült-e Párizs lakossága a bevonuló német csapatok elől?

A pályaudvarról a szállodáig vezető uton hőmpölygő embertömegek nem erősítették meg ezt a hiedelmet. A német csapatok megbámulására hékebeli mennyiségben, cigarettázva, cseresznyét majszolva és nevetgélve álldogáltak a nagy forradalom dédunokái a széles Avenükön. Sok nő és rengeteg gyermek tartózkodott az utcákon, amiből futólágoosan is megállapíthattuk, hogy vagy nem volt igaz, vagy pedig nem sikerült a jelentésekben annyiszor emlegetett párizsi gyermekszállítás.

Gyalog Párizsban kelesztül...

Erkezésünk után másnap reggel elindultunk „meghódítani Párizst”, ahogy tréfásan mondtotta uti kísérem. Persze — mindenki mást és más értett a „meghódítás” alatt. A fiatalabb korosztályok első kívánsága a híres Eiffel-torony behatóbb megismerése volt, a már Párizst-járt kollegák egy körautózás mellett döntöttek, mi pedig, akik még nem jártunk itt, egy alapos gyalogtura kilátásait mérlegettük.

Mindegyikünk igyekezett olyan utitársat keríteni, aki kiismeri magát, nálunknál jobban beszél franciául és tudja, hogy hol érdemes a déli apéritívet lenyelni.

Igy verődünk össze öten, egy élénk spanyol

bajtárs vezetése alatt, akinek láthatóan tetszett a vezető szerep. Ami Pesten a Nagykörút, Berlinben az Unter den Linden, az Párizsban a Champ Elysée, ahová látni és hallani árként hőmpölyög a nép. Így hát mi is ide indultunk. Szigetként az árban. Az Arc de Triumph történelmi oszlopai alatt, közvetlenül a német őrség mellett pompás látványt nyújtottak a német utánpótlás oszlopainak végelethetetlen, egyre hőmpölygő rendezett menetalakulatai. Később a tömegbe vegyültünk el. Fülhegyezés, elfelejtett francia tudományunk percrel-percre mindjobban előretörő szókincsese sok érdekes dologgal ismertetett meg.

Először is: Párizsban, a szorosan vett város-

nak 2,9 millió lakosa van. A korábbi híradások szerint először 1, majd 3 millió ember hagyta el a francia fővárost a német bevonulás előtt. Amióta itt vagyunk, az a legelső és legszembetűnőbb jelenség, hogy Párizs lakosai — Párizsban vannak.

Minden ház kapusfülkéjében, vagy előtte ott trónol a jólismert „patron”, a párizsi házmester, a nemfizetők réme, az ágyrajáró bohémeknek csúnyaszájú hitelezője. Egyszóval: a párizsi őspolgár.

Rendörrel, utcaseprővel, kerületi polgármesterrel és meghatározhatatlan foglalkozású, de utolsó divatszerint öltözött és nem tulságosan komplikált leánykakkal, parlamenti képviselővel, hoteligazgatóval és katonatiszttal beszélgettünk. Egybehangozóan jelentették ki, hogy ellentétben más városok példaival, Párizst egészen minimális számú polgári lakosság, de legalább egy milliányi „felső tizezer”, nemzetközi pénzember, a zsidó világszervezet párizsi központja és a zsidóság elképzelhetetlen tömege hagyta el, mint a patkányok, a sülyedő hajót. A nép, az itt maradt. Hiszen köztudomású, hogy annak forradalmi jellegű nyomására nyilvánították szabadvárosá és a francia nemzeti érzés igazi megnyilvánulását legjobban az a tény bizonyítja, hogy a visszamaradt milliók rendezavarás nélkül fogadták a megszálló csapatokat.

A német bevonulás nem ürességtől kongó utcákon, lehúzott redőnyök mellett történt meg. A képes híradók bizonyítják, hogy ezékekről és erkélyekről, nézték végig a derék párizsiak a német csapatok bevonulását. A német tábori konyhák környékén meg egyenesen életveszélyes a tolongás, annyira népszerűek lettek.

A holnapi program: Grand Trianon palotája Versaillesben. Addig is a viszonthallásra!

Sterio Leonidas.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: LOBOGÓ FÁKLYÁK.

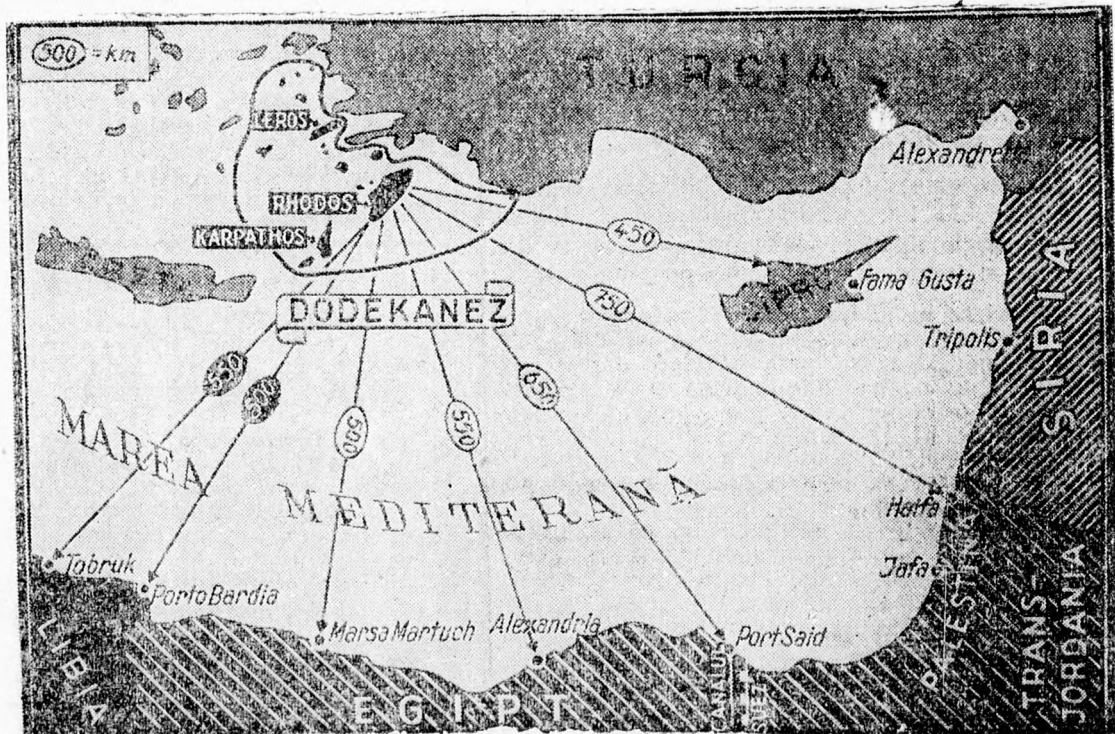
DORIAN: I. RIO CSILLAGA. II. AZ UTOLSÓ

ROHAM.

1. A nyugati hatalmak háborújának újabb szakasza jórészt a Földközi-tengeren fog lefolyni. Négy földközi-tengeri hatalom erővonalai keresztezik egymást ebben a zónában. Az erővonalak határosságát a hadi támpontok száma és elhelyezése határozza meg. Az olasz támpontok számbeli fölényét a támadásnak kitett pontok sokasága ellensúlyozza. A spanyol támpontok mind Gibraltár körül vannak és komoly veszélyt jelentenek az angolok számára. Franciaország támpontjait a fegyverszünet szemszögéből kell megítélni. A háború új szakaszában azonban feltétlenül a német-olasz fél egygyarapodását jelenti. Az angol támpontok erejét jó helyzetük adja.

Olaszország szicíliai támaszpontjai és a megerősített Pantelleria-sziget majdnem légmentesen elzárták egymástól a Földközi-tenger nyugati és keleti medencéjét. Ez az elzárás főképpen Anglia hajóútjainak biztonságát érintette kellemetlenül. A mossuli petróleum most a Suez-csatornán keresztül Afrika megkerülésével érkezik Angliába, de még ezen az úton is sokat kellemetlenkednek a kelet-afrikai olasz légi erők és a francia partok mentén felvonuló német tengeralattjárók. A háboru elkövetkező szakaszában nagy szerepe lesz ennek a kezdődő háborus blokádnak. Különösen a kőolaj utánpótlásának szempontjából. Annak van a legnagyobb esélye, aki megfelelő mennyiségben és idejében jut hozzá a gépek éltető lelkéhez: a kőolajhoz.

2. Az olasz Dodekanezosz-szigetsorozat repülő-támpontjairól indulnak ki azok a légi támadások, amelyekről az olasz hadijelentések hírt adnak. Térképünkön jól látható, hogy az olasz repülőknak milyen hosszú utat kell megtenniük a különböző angol katonai pontokig. Líbia keleti határán van Tobruk, amely fölött Balbo tábornagy, Líbia főköormányzója hősi halált halt.

Sarlós Boldogasszony ősi búcsúnapja a csiksomlyói ferences zárdában

Csikszereda. Saját tud. Hírt adtunk arról, hogy július másodikán, Sarlós Boldogasszony ünnepén, a csiksomlyói híres kegytemplomban találkoztunk a katolikus fiatal leány-ifjúság és zarándoklat formájában készülő Csodatévő „Székely” Szűz Mária elé, hogy engedélyt, bűnbocsánatot esdjen le a Mindenhatótól azokról a bűnökért, melyekkel a jó Istent az emberiség megbántotta.

Ezzel a zarándoklattal kapcsolatosan, melyet a hatóságok is engedélyeztek, nem lesz érdektelen, ha felelevenítjük Sarlós Boldogasszony ünnepének jelentőségét, különösen a csiki ifjúság szempontjából. Csiksomlyót búcsújáró kegyhellyé és Sarlós Boldogasszony ünnepét búcsúnappá IV. Jenő pápa 1444 január hó 27-én Rómában kelt intézkedésével avatva.

E pápai oklevélből kitűnik, hogy a ferenc-rendi atyáknak a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére rendelt egyházát, mely az erdélyi egyházmegyében Somlyó területén, közel a tatárok és románok földjéhez, vagy attól nem messze fekszik — újra kezdték építeni, de az építés még nincs befejezve. Szent Ferenc buzgó fiai a zárdát és templom újrapépítését, melyet, amint azt a pápai oklevél szövege is sejteti, tatárhordák pusztítottak el, még 1442-ben megkezdették Hunyadi János ismeretes segélyével, de csak évek múlva tudták befejezni a jámbor hívek hozzájárulásával.

Azóta sok vihart láttak és állottak ki diadalmasan a csiksomlyói zárdát szerzetesei. Számtalanszor felűlták, felégették, megsarcolták, kirabolták ellenséges hadak, de Szent Ferenc fiai mindannyiszor újraépítették. Több mint ötszáz éven keresztül ez a zárdát volt a csiki vallás-erkölcsi, szellemi, gazdasági, sőt részben a politikai életnek is központja és irányítója. Itt szervezték a határszéli honvédelmet is.

A csiksomlyói szerzetesek vezették tömegesen — amint Bartalis Ágost néhai ny. főszolgabíró, a nagy történelem-búvár is feljegyezi — Nagyszében alá a csiki székelyeket Hunyadi János táborába. Együtt harcoltak, együtt szenvedtek, együtt hullottak el a honvédő harcokban. Ők szervezték a népoklatást, ők teremtették meg a gimnáziumot és vezették évtizedeken keresztül. De nemcsak tanítói, hanem vígasztalói és védelmezői is voltak a csiki népnek s bizony sokszor keservesen megszenvédtek azért, hogy az üldözött népet falaik közé fogadták. Maga az erdélyi országgyűlés is elismerte azt a hatalmas lélekmentő munkát, mit a somlyói zárdát végzett.

Emlékeztetni kell ezekre az utókor legelőbb most a Sarlós Boldogasszony ünnepe után, melynek jelentősége idők folyamán sokat veszített, különösen azóta, mióta az ősrégi somlyói főgimnáziumot átvitték Csikszeredára. Elmaradt lassankint az „ascendálás”, vagyis Mária-levente avatás. Ezen a napon összegyűlt szülők és nagyközönség jelenlétében vette fel a püspök a Mária társulatba a főgimnázium arravaló második osztályos növendékeit, természetesen nagy ünnepélyességgel és szertartással. Ez a kongreganista-avatás, melyet a nép „ascendálás”-nak nevezett, már évtizedek óta elmaradt. Pedig hatalmas összefogó ereje volt. Erdély minden vidékéről összegyűlt szülők, rokonok, ismerősök, érdeklődők az ünnepély után csoportokba verődve ismerkedést tartottak. Megvendégelték egymást és a tanulókat a ha-

záról hozott enniával. A búcsúra a falvak népe, többnyire akkor is asszonyok, leányok hátukon tarisznyával, kezükben olvasóval csendesen imádkozva, meztláb vonultak Somlyóra.

Minden elismerésünk illesse tehát a Katolikus Missziót és a csiksomlyói ferences zárdát vezetőjét, amiért ezt az ötszázéves ősi búcsút felelevenítették és Isten dicsőségére és Szűz Mária tiszteletére felújították.

A székelyföldi katolikusok híres kegytemploma szeretettel fogadta be a leányifjúságot és érdeklődőket. Kedden Sándor Imre püspöki helynök mondott főpapi misét, d. e. 10 órakor, szentbeszédet pedig László Ignác gyergyószentmiklósi főesperes. A délután három órakori körmenet után tartott vécsernyén P. Hajdu Leander házfőnök mondott szentbeszédet. (a. i.)

Uj törvényt hoztak a tűzifa- kitermelés fokozására

Az állam elővételi jogot kapott a községi és közbirtokossági erdőségek tűzifakészleteire

Bucurestiből jelentik: Az ország téli tűzifellátásának biztosítása érdekében rendeltörvény lépett életbe, amely a következő intézkedéseket tartalmazza:

Az államszámviteli törvény, az erdőtörvény és az 1930. évi erdőkezelési törvény intézkedéseitől eltérőleg, a községek és közbirtokosságok tulajdonát képező erdőségekből kitermelt faanyagot eladás és közvetlen megállapodás útján is szabad értékesíteni, olyan árakon, amelyek az állami erdészeti hatóságok állapítanak meg becsülés útján. Az ilyen becsüléseket az illetékes erdőfelügyelőség főnökének jóvá kell hagynia.

Az előbb említett tűzifa-eladásokat az illető erdőségek közigazgatási gyámhatóságai hagyják jóvá.

A törvény fenntartja az állam számára azt a jogot, hogy az előbb felsorolt erdőségekből eladásra kerülő tűzifa-mennyiségeket, az állami erdőségek kereskedelmi igazgatósága útján felvásárolja, még pedig olyan árakon, amelyekben a felek egymás között megállapodtak.

Igy tehát mielőtt a községek, vagy közbirtokosságok kitermelt tűzifájukat eladják, kötelesek az eladási feltételeket előzetesen az állami erdőségek kereskedelmi igazgatóságának tudomására hozni, amely az értesítés vételétől számított 5 napon belül válaszol, hogy gyakorolni óhajtja-e elővételi jogát vagy sem.

A törvény intézkedései ellen eszközölt eladások érvénytelenek.

A törvény felhatalmazást ad arra, hogy az 1940—41. év folyamán a rendes erdőségekben (padurile in rand) háromszorannyi tűzifát termeljenek ki, mint amennyit egy év folyamán kitermelni szabad volna. Abban az esetben, ha valamelyik erdőségben az engedélyezett kitermelést, szállítási eszközök híján nem lehet végrehajtani, a kitermelt mennyiségeket az erdőség tulajdonosa más erdőségből termelheti ki, ahol a szállítási viszonyok kedvezőbbek.

A rendeltörvény felhatalmazza az erdészeti felügyelőségek főnökeit, hogy kitermelési engedélyt adnak olyan erdőségek tűzifaanyagának kitermelésére, mely erdőségek üzemtervvel nem rendelkeznek.

Az állami erdőségekben ilyen vágatási engedélyeket, az erdészeti felügyelőség javaslatára, a CAPS igazgatósága ad ki.

Gondoskodik a rendeltörvény arról, hogy azokban az erdőségekben, amelyek kitermelése az állami erdészeti szervek jóváhagyásától függ, a formásokat megkönnyítsék és a kitermelést mielőbb megkezdhesék.

A véderdőségek felállításáról szóló 1935. április 13-iki törvény intézkedéseitől eltérően, az új törvény engedélyt ad arra, hogy azokban az erdőségekben, amelyek az agrárreformtörvény alapján befásított községi legelőkké alakítandók át, a kitermelést még azelőtt megkezdhesék, mielőtt a legelőkké való átalakításra vonatkozó

Dr. Gálos László
**Vasárnapok,
ünnepek**

című könyve, amely minden vasárnapra és ünnepra lelkiolvasmányt ad. Anyaga a vasárnap hitregikusa szelleméből való, érdekes, gyakorlati és mindenkinek alkalmas.

Ara kartonkötésben 240 Lei és portó

tervek elkészültek volna. Ily esetekben a véderő számára meghagyandó területeket egy szakbizottság állapítja meg, mely bizottságban egy erdőmérnök, az illetékes erdészeti kerület főnöke és a nagyvezérkar egy megbízottja vesznek részt.

Abban az esetben, ha a befásított községi legelők céljaira szánt területeket a helyszínen még nem jelölték ki, az igazságügyminisztérium kataszteri hivatalai ezeket a kijelöléseket, a mezőgazdasági minisztérium szerveivel együttesen, mielőbb megejtik.

A jogi személyiségek erdősegeinek jelenlegi ügyosztályát igazgatósággá alakítják át és az új igazgatóság fokozottabban fog közreműködni a községek és közbirtokosságok erdősegeinek értékesítése és kitermelése érdekében.

A földművelésügyi minisztérium kebelében működő Erdőségek Kereskedelmi Igazgatóságát az Állami Erdőségek Ügykezelőségévé alakítják át (Administrația Casei Padurilor Statului), hogy ebben a formában jobban megfelelhessen az adott követelményeknek.

Arcábrindások

Adás-vétel
Ritka alkalmi vétel
Oradea város szívében 2 emeletes ingatlan feléje 350.000 leicélt eladó. Bővebbet Asconia ruhaüzletben, Oradea, Sas-palota. Telefon sz.: 23-09.

Üres szoba
azonnal kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Andrei Muresan 9. sz.
Kiadó
augusztus 1-re modern 2 szobás, előszobás lakás. Oradea, Strada Madridului 4. szám.

Kiadó
azonnal butorított szoba fürdőszobával. Oradea-Nagyvárad, Str. Averescu 37. szám.

Állást keres

Fiatalkönyvelő,
perfekt mérlegképes, román származású, Kereskedelmi Akadémiával, hosszú gyakorlattal, — katonai összpontosításra nem hívják be, komoly vállalatnál állást keres. Szükség esetén anyagi garanciát is letétbe helyez. Címlet kiadóba kér.

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O. F. M. missziós beszédei
I. II. Ára kötetenként 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk után.

LEGUJABB

Szerdán egy perces gyászoló szünetet tartanak az egész országban

Déli egy órakor megáll az utcai forgalom is

Bucurestiből jelenti a rádió: A belügyminisztérium a július 3-iki gyásznapra vonatkozólag közli, hogy déli 1 órakor egy perces gyászoló szünetet tartanak. Erre az időre az utcai forgalom is leáll.

Szerdán ülést tart a szenátus.

Bucurestiből jelenti a rádió: A szenátus július 3-án, szerdán délután 4 órakor ülést tart.

A kultusz és egészségügyi minisztérium felhívása a menekültekhez.

Bucurestiből jelenti a rádió: A kultuszminisztériumban külön hivatalt állítanak fel a beszarábiai és az észak-bukovinai menekült tanítók és lelkészek részére. A menekülteknek előszóval, vagy írásban kell jelenteniük utolsó lakhelyüket, mikor kaptak utólagos fizetést és mennyi a fizetésük. Az iroda délelőtt 12-től 1-ig áll a menekültek rendelkezésére.

Az egészségügyi minisztérium felhívja a menekült gyógyszerészeket, amennyiben jelenleg Bucurestiben tartózkodnak, jelentkezzenek

személyesen a minisztériumban, a vidéken tartózkodók pedig közöljék címüket a minisztériummal, mivel a minisztériumban fontos dolgokat hoznak tudomásukra.

Megkezdí előadását a bucarestii Nemzeti Színház.

Bucurestiből jelenti a rádió: A bucarestii Nemzeti Színház igazgatósága a román rádióban felhívást intézett a színház művészi és műszaki személyzetéhez, hogy azonnal jelentkezzenek a színháznál, mivel az előadásokat még a hét folyamán megkezdik.

Ismét üzembe helyezik a moldovai vonalon a hálókocsikat.

Bucurestiből jelenti a rádió: A vasut vezérgazgatósága közleményt adott ki, amelynek értelmében július 2-től kezdődőleg a Nemzetközi Hálókocsitársaság a Bucuresti és Jasi között közlekedő 601, 602, valamint a 701 és 702 számú gyorsvonatokhoz és a Bucuresti—Verbanesti között közlekedő 503, 504, 505, 506 számú gyorsvonatokhoz ismét hozzákapcsolják a hálókocsikat.

Pánamerikai kongresszus Havannában

Délamerika vezető államainak külügyminiszterei nem mennek el az összejövetelre

Washingtonból jelenti: Julius 20-án kezdődik meg Havannában a pánamerikai kongresszus. Az értekezletre az U. S. A. küldöttségét Hull külügyminiszter vezeti. Argentína, Brazília, Chile és Uruguay külügyminiszterei

nem mennek el az értekezletre, azzal az indoklással, hogy a jelenlegi súlyos helyzetben nem maradhatnak huzamosabb ideig távol hivataluktól.

Amerika szerint:

Küszöbön áll a japánok támadása Anglia ellen

Hongkong körül egyre nő a feszültség. — A japán külügyminisztérium csillapító közlése

Sanghaiból jelenti: Hongkong körül egyre nő a feszültség. Az európai lakónegyed kiürítése a legnagyobb sietéssel befejeződött. A hongkongi kormány bejelentette, hogy a helyzet válságos. A távolkeleti angol sajtó elismeri, hogy Hongkongot mind a szárazföld, mind a tenger felől zárlat alá vették.

A *Messageo* jelentése szerint amerikai tengerészeti és katonai hatóságok véleménye az, hogy a japánok Hongkong elleni támadása küszöbön áll. A japán külügyminisztérium szócsöve ezzel szemben kijelentette, hogy illetékes japán körök nem értik, miért van olyan nagy izgalom Hongkongban és miért távolítják el onnan az asszonyokat és gyermekeket. Japán

semmiféle hasonló intézkedést nem kért az angoloktól, csupán azt, hogy szüntessék be a hadianyagszállítást Hongkongon és Birmán keresztül. A japán hadműveleteket az tetten szűkességé, hogy a környéket megtisztítsák a portyázó kínai csapatoktól.

A japán csapatok megszállták Sanghai nemzetközi negyedét.

Sanghaiból jelenti: A japán csapatok megszállták Sanghai nemzetközi telepének azt a részét, mely a japán védelmi vonalszakasztól nyugatra fekszik. Az angolok nem fejtettek ki ellenállást, de előőrseik megtartották állásukat. A további fejleményeket feszült figyelemmel kísérik.

A Szovjet közlése a romániai új határvonalak eléréséről

Moszkvából jelenti: A szovjet távirati iroda kedd déli közlése szerint a szovjet csapatok Észak-Bukovinában elhelyezkedtek azon a határvonalon, amelyet Romániával együtt állapítottak meg.

Besarábiában a szovjet csapatok végrehajtották feladatukat és a Prut folyó egész folyása mentén és valamennyi ponton elérték az új román határt.

Mussolini nyugati szemleútja

Hogyan foglalta el Mentont a 15-ik olasz hadtest

Rómából jelenti: Az olasz lapok Mussolini szemleútjának befejezése alkalmából ismertetik Mentone elfoglalását. A *Popolo di Roma* szerint Mentont a 15-ik hadtest foglalta el. A város jelentős erődítmény, beljebb hatalmas hegyek védtek. A 15-ik hadtest két hadosztályt küldött ki Mentone elfoglalására. Az első szakaszt, amely az erődítmény ellen indult, valóságos megtizedelték a franciák. Az olasz tüzérség azonban állandóan heves tűz alatt tartotta az erődöt, melyből a franciák végül is eltávoztak. Egyik fogságba esett francia tiszt csodálattal beszélt az olasz katonák támadási lendületéről. A partról az olaszok bevonultak a városba és ugyanakkor a hegyvidék felől is megindult az előnyomulás, úgy, hogy a két csapat Mentonban egyesült. Menton magán viseli a támadás pusztító nyomait. Sok ház összeomlott.

Regények és útleírások

Aldrich: Száll a fehér madár	Ára 74 lei
Családi kör	67
Ella kisasszony	74
Kühár: Barlangok, sírok, kupolák	40
Orczy: Összekuszált fonat	68
Okos Pimpernel	68
Larger: Bölcsőre hulló fények és árnyak	90
Kühnelt: Jezsuiták, nyárspolgárok, bolsevikik	115
Nyirő: Mádfalvi veszedelem, kötve	244
Uz Bence, kötve	244
Bónyi: Uri világ, füzve	87
Balla: Megsebzett	147
Tarczai: Masolino	105
Misciattelli: Savonarola	125
Regnier: Az elveszett drachma	120
Nyisztor: Mandarinok, kulik, miszionariusok	180
Luttor: Róma	95
Lyttkens: Ne várjatok vacsorára	74
Mayrie G.: Urihőgy állást keres	74
Le Fort: A gettóból jött pápa	80
Velösi: Orosz titok	40
Bangha: Dél keresztje alatt	125
Jacot és Collier: Marconi az éter varázslója	255
Hilaire: XIV. Lajos, a diktátor király	201
Simán: Gergely lányok, (füzve)	154
(kötve)	217
Szentmihályi: Örök társak, (füzve)	220
(kötve)	309
Cronin: Réztábla a kapu alatt, (kötve)	255
A kalapkirály, I., II.	385
Ezt látják a csillagok	347
Kós: Varjúnemzettség, kötve	183
Szántó: Stradivári, kötve	185
Gulácsy: Fekete völgyenyek, I., II., III., diszkotésben	692
Harsányi: Szóalj, szóalj virrasztó, I., II., kötve	381
Herczegh: Hét sváb, kötve	193
Rab: Mentont ajánlanán, kötve	248

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén
Grădeca-Nagyvárad, II. Karoly király-út 5. szám.

GENZURAT